

KÖZÉPKORI EGYETEMES TÖRTÉNELEM SZEMINÁRIUM – A középkori Nyugat-Európa a 10-12. században: társadalom, vallás, mindennapi élet.

Osztatlan tanárképzés, II. évfolyam | 2026/27. tanév, I. félév

Debreceni Egyetem | Bölcsészettudományi Kar | Történelmi Intézet

SZEMINÁRIUMI TEMATIKA

A KURZUS ADATAI

Kód | BTTR721OMA

Időpont | H. 8, H. 10, K, 10.

Hely | 314. terem

Oktató | Ónadi Sándor

onadi.sandor@arts.unideb.hu

A KURZUS TELJESÍTÉSE

- Minden témához kapcsolódó online villámtesztek teljesítése legalább 70%-ra az elearning-ben
- A 7. és 12. órán online zárthelyi dolgozat
- Referátum megtartása
- Részletesebben tájékoztatás a kurzus elearning-oldalán!

A KURZUS TEMATIKÁJA ÉS IDŐBEOSZTÁSA

1.	2026. szeptember 7-8.	Tájékoztatás a kurzus tartalmáról és teljesítéséről
2.	2026. szeptember 14-15.	A forráselemzés módszerei
3.	2026. szeptember 21-22.	A középkori nyugat-európai társadalom jellegzetességei <i>referátum: Adalberon, Laon püspöke: A három ordo</i>
4.	2026. szeptember 28-29.	Demográfiai változások az érett középkorban <i>referátum: Mezőgazdaság átalakulása</i>
5.	2026. október 5-6.	A pápaság és az egyház intézményei az érett középkorban <i>referátum: A gregorián reform</i>
6.	2026. október 12-13.	Szerzetesrendek és eretnekmozgalmak az érett középkorban <i>referátum: A bencés regula, Katharok</i>
	2026. október 19-20.	Őszi szünet
7.	2026. október 26-27.	Zárthelyi dolgozat I.
8.	2026. november 2-3.	Népi hiedelmek, laikus vallásosság <i>referátum: A Szent Jakab-út</i>
9.	2026. november 9-10.	Forráselemzés: II. Orbán pápa beszéde a clermont-i zsinaton <i>referátum: Az 1054. évi egyházszakadás</i>
10.	2026. november 16-17.	Lovagi kultúra: Krisztus katonájának születése <i>referátum: Clairvaux-i Szent Bernát – Az új lovagság dicsérete</i>
11.	2026. november 23-24.	Mindennapok, életmód <i>referátum: tetszőleges téma</i>
12.	2026. november 30-december 1.	Zárthelyi dolgozat II.
13.	2026. december 7-8.	A félév értékelése, érdemjegyek kiosztása.

ÁLTALÁNOS SZAKIRODALOM (A REFERÁTUMOKHOZ SZÜKSÉGES SZAKIRODALOM AZ ELEARNING FELÜLETEN)

- Angi János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa a korai középkorban (3–11. század). Debrecen, 1997.
- Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései középkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001.
- Katus László: A középkor története. Bp., 2000.
- Klaniczay Gábor szerk.: Európa ezer éve I–II. Bp., 2004.
- Sz. Jónás Ilona: Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., 1999.
- Aron Jakovlevics Gurevics: A középkori népi kultúra. Bp., 1987.
- Kulcsár Zsuzsanna: A középkori élet. Bp., 1964.
- Pósán László: Mindennapi élet a középkortól a felvilágosodás koráig I. Debrecen, 2023.

TÉMÁKHOZ KAPCSOLÓDÓ SZAKIRODALOM

- A forráselemzés módszerei
 - Kerepeszki Róbert - Schrek Katalin (szerk.): Bevezetés a történettudományba és a történelemkutatás módszereibe. Pécs, 2023. 123–135.
- A középkori nyugat-európai társadalom jellegzetességei
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései középkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 123–128.
 - Katus László: A három ordo és a lovagok. *Rubicon* 11. (2009) 55–60.
 - Katus László: A középkor története. Bp., 2000. 243–248.
 - Sz. Jónás Ilona: Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., 1999. 194–195.
- Demográfiai változások az érett középkorban
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései középkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 1–15.
 - Katus László: A középkor története. Bp., 2000. 180–189, 228–230.
 - Klaniczay Gábor szerk.: Európa ezer éve I–II. Bp., 2004. 71–74.
 - Sz. Jónás Ilona: Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., 1999. 187–188.
- A pápaság és az egyház intézményei az érett középkorban
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései középkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 144–148.
 - Katus László: A középkor története. Bp., 2000. 314–321.
 - R. W. Southern: A nyugati társadalom és az egyház a középkorban. Bp., 1987. 118–123.
 - Sz. Jónás Ilona: Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., 1999. 314–319.
- Szerzetesrendek és eretnekmozgalmak az érett középkorban
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései középkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 117–122.
 - Katus László: A középkor története. Bp., 2000. 326–332.
 - Klaniczay Gábor szerk.: Európa ezer éve I–II. Bp., 2004. 232–241, 313–323.
 - R. W. Southern: A nyugati társadalom és az egyház a középkorban. Bp., 1987. 261–369.

- Népi hiedelmek, laikus vallásosság
 - Laikus vallásosság:
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései aközépkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 409–411.
 - Fedeles Tamás: Isten nevében utazunk. Zarándokok, búcsújárás, kegyhelyek a középkorban. Pécs, 2013. 25–46.
 - Carlo Ginzburg: A sajt és a kukacok. Egy XVI. századi molnár világképe. Bp., 1991.
 - Katus László: A középkor története. Bp., 2000. 332–333.
 - Sz. Jónás Ilona: Középkori egyetemes történeti szöveggyűjtemény. Bp., 1999. 192.
 - Népi hiedelmek:
 - Magyarországi boszorkányperek anyagai: <https://boszorkanykorok.hu/>
 - Pócs Éva: Tündérek, démonok, boszorkányok. Bp. 1989. 133-170.
 - Klaniczay Gábor: A boszorkányüldözés történet. Bp. 2022.
 - Pócs Éva: Démoni megszállottság és ördögűzés a közép-kelet-európai népi hiedelemrendszerekben. In: Démonológia és boszorkányság Európában. Szerk. Pócs Éva. 2001, 137-198.
- Forráselemzés: II. Orbán pápa beszéde a clermont-i zsinaton
 - Az 1054. évi egyházszakadás
 - R. W. Southern: A nyugati társadalom és az egyház a középkorban. Bp., 1987. 60-105.
 - Az első keresztes hadjárat (1095-1099)
 - Írott források az 1050-1116 közötti magyar történelemről. Szerk. Makk Ferenc–Thoroczkay Gábor. Szeged, 2006.
 - Az első és második keresztes háború korának forrásai. Szerk. Veszprémy László. Bp., 1999.
 - Magyarország és a keresztes háborúk. Szerk. Laszlovszky József–Majorossy Judit–Zsengellér József. Bp., 2006. 75-90.
 - Borosy András: A keresztes háborúk és Magyarország I. *Hadtörténelmi közlemények* 109 (1996:1) 3-43.
 - Veszprémy László: Magyarország és az első keresztes hadjárat. Acheni Albert tanúsága. *Hadtörténelmi Közlemények* 118. (2005:3) 501-516.
 - Steven Runciman: A keresztes hadjáratok története. Bp., 2000. 97-186.
- Lovagi kultúra: Krisztus katonájának születése
 - referátum: Clairvaux-i Szent Bernát – Az új lovagság dicsérete
 - Az első és második keresztes háború korának forrásai. Szerk. Veszprémy László. Bp., 1999.
 - Jacques Le Goff: Középkori hősök és csodák. Bp., 2012. 91-108, 259-268.
 - Angi János–Barta János–Bárány Attila–Orosz István–Papp Imre–Pósán László: Európa Az érett és kései aközépkorban (11–15. Század). Debrecen, 2001. 372-376.
 - Szabics Imre: A trubadúrok költészete. Bp., 1995. 37-77.
 - Georges Duby: Emberek és struktúrák a középkorban. 74-102.
- Mindennapok, életmód
 - referátum: tetszőleges téma
 - Pósán László: Mindennapi élet a középkortól a felvilágosodás koráig I.